

Зажинки, жнива, обжинки.

Завершенням календарної обрядовості є жнивний цикл та обжинкові обряди. Чисто одягнені, причепурені господарі всією сім'єю виходили в “легкий день”, зажинали ниву. Господар брав у поле хліб, ставав на схід сонця, шанобливо скидав капелюха і благословлявся: “Дай, Боже, в добрий час, в доброму здоров'ї пожать та на той рік дождать!”

Тут, як і в щедрівках, людина зверталася до сонця, якому поклонялися як творцеві врожаю. Зажинав ниву хтось легкий на руку, і традиційно на покуті ставили перший сніп.

Зажинаючи ниву, мати збирала першу жменю колосся. Брала туди жито, пшеницю, овес – що було на ниві. Робила квітку, перев'язувала її червоною стрічкою і ставила на покуті. Ця квітка називалася “коляда” і мала стояти аж до Різдва. А потім зерно вминали і сіяли з новим посівом. Це означало невмирущість, неперервність життя у природі.

Праця під час жнив супроводжувалася піснями. В тих піснях прославляли ниву, величали господарів та женчиків, у яких серпика золотії, зверталися до сонця, жалували на тяжку працю.

Жнива проводилися толокою, по закінченню господарі частували людей. А коли закінчували жати, то відбувався обряд – обжинки. Сюди входили різні магичні дії: завивання “бороди”, плетення вінка, орання ниви тощо.

Брали парне число колосків (20-30), заламували на схід сонця, зерно висипали в розпушену землю. Саму “бороду” перев'язували червоною стрічкою, прикрашали квітами. Між колоссям ставили воду і клали хліб, приказуючи: “Оце тобі, борода, хліб, сіль і вода!”, а потім качалися по ниві навколо “бороди”, випрошуючи назад свою силу:

Нивко, нивко,
Віддай мені силку!
Я на тобі робила,
Всю силку лишила!

Символічно орали, громадили, пололи, водили хороводи і співали навколо “бороди”.

З останніх колосків жита сплітали вінок-символ сонця й одягали його на голову найкращій жінці. Її називали княгинею. Вона несла вінок на голові до села і вручала господареві. Коли жінці заходили на подвір'я, їх урочисто зустрічали господарі. Княгиня одягала на голову господареві золотий вінок, а він мав викупити його. Після того господарі частували й обдаровували женців.

Всі співали й раділи.

Матеріал підготувала подруга Неля Лавриненко